

Medlemsbrev

Nr 1•13 januari 2013

Sveriges Gerontologiska Sällskap

Ordförande har ordet

Bästa medlemmar,

Hoppas det nya året börjat väl för alla och att julledigheten bjöd på en del avkoppling. Hösten var oerhört spännande för oss gerontologer och vår förenings höst började med föreläsningen med årets gerontologipristagare, författaren Elsie Johansson. Elsie höll ett mycket intressant föredrag i vilken hon varvade historier från sin uppväxt med läsning från några av hennes böcker (mer om Elsie finner du på nästa sida).

I början på oktober anordnade vi – tillsammans med 'International Sociological Association's Research Network in Aging' – en konferens i Umeå. Den var välbesökt men inte så stor som europeiska konferenser ofta är så vi lyckades med konsten att både höra forskare berätta om de många spännande projekt som bedrivs i Europa just nu och att ha konstruktiva diskussioner kring dem (om du vill se lite bilder från denna tillställning kan du kolla på vår hemsida).

I mitten av november hade 'Gerontological Society of America' sin årliga och betydligt större konferens (ca 3000 deltog, eftersom allt är större, som ni vet, i mitt gamla hemland). Det var den 65:e gången som GSA anordnade detta, vilket innebär att denna årliga konferenstradition har nått pensionsålder! Vi var flera deltagare från Sverige på GSA, vilket jag tycker är riktigt roligt. Det är nämligen alltid trevligt att träffa dem av er som presenterar er forskning vid sådana sammanhang.

I början på december var det tänkt att vi skulle anordna det andra Interdisciplinära Forumet för doktorander och nydisputerade inom äldre och åldrande område tillsammans med Uppsala Universitets Innovation. Tyvärr misslyckades vi med detta arrangemang dels på grund av att flera av de anmälda presentatörerna hoppade av väldigt nära inpå dagen och dels på grund av att vi inte lyckades få tillräckligt med experter att ställa upp som kommentatorer. Bara någon vecka innan forumet skulle ha ägt rum hade vi grupper av presentatörer som inte hade en kommentator och kommentatorer som inte hade några forskningsprojekt att kommentera. Man brukar säga att 'man lär sig så länge man lever' och det kan vi faktiskt säga att vi har gjort i och med detta. Man brukar också säga 'skam den som ger sig', så oroar er inte, vi laddar om och satsar på att anordna forumet i år! Det var en mycket lyckad aktivitet under 2011 så vi ser fram emot en repris. Ett nytt år väntar alltså för vår förening och först ut bland aktiviteterna har vi Sveriges Gerontologidag att se fram emot till (mer info om detta längre fram).

Som ni säkert kommer att märka är det flera som numera förser oss med information till medlemsbrevet om de aktiviteter som anordnas runt om i landet och som kan vara av intresse för oss gerontologer. I detta brev kommer du att hitta flera notiser. Vi tar gärna emot material för vårt medlemsbrev så tveka inte att kontakta oss på info@sgs.nu om du vill dela med dig av något spännande som är på gång, någon bok du kommit ut med eller ett projekt du vill beskriva för SGS medlemmar.

Varma hälsningar,
Sandra Torres, ordförande för SGS

Sveriges Gerontologiska Sällskap

Ordförande Sandra Torres
Uppsala universitet
Sociologiska institutionen
751 26 Uppsala
Tel: 018-471 1171
E-post: sandra.torres@soc.uu.se

www.sgs.nu

Sekreterare Veronika Wallroth
Linköpings universitet
NISAL / ISV
601 74 Norrköping
Tel: 011-36 33 24
E-post: info@sgs.nu

Kassören har ordet

Bästa medlem,

Nu är det nytt år och därmed dags att betala in medlemsavgiften som är 300 kronor per år (250 kr per år för studenter, doktorander och pensionärer).

Som medlem i SGS får du:

- Prenumeration på tidningen Äldre i Centrum
- Fritt inträde eller subventionerade avgifter till de arrangemang som föreningen anordnar
- Tillträde till medlemsforumet
- Prenumeration på medlemsbrevet

Inbetalning sker via plusgiro 154 8598-0 senast den 28/2, organisationsnummer 817604-9107. Glöm inte att ange ditt namn (och för nya medlemmar även e-postadress). Vid frågor eller om något fel uppstått vid inbetalningen av medlemsavgiften går det bra att höra av sig via e-post till: info@sgs.nu eller mobiltelefon 070-641 53 90.

Sofi Fristedt, kassör för SGS

Prisföreläsning av Elsie Johansson

Varje år delar SGS ut det Stora Gerontologipriset för att uppmärksamma någon som har gjort en stor insats inom området åldrande och äldre. Årets Stora Gerontologipris gick till författaren Elsie Johansson. Den 14 september höll Elsie Johansson sin prisföreläsning i Uppsala. Under föreläsningen delade hon med sig av berättelser från sitt liv och läste även ur flera av sina böcker. Elsie Johansson har bl.a. skrivit böckerna "Näckrosträdet" och "Sin ensamma kropp" som båda handlar om åldrandets existentiella villkor. Hon har föreläst flitigt, och såväl böckerna som föreläsningarna har bidragit till ökad insikt om att känslor inte är åldersbundna samt visat att det aldrig är för sent att förändra sitt liv.

ESA-konferensen i Umeå

Dryga 75-80 personer var med på denna SGS-anordnade konferens vid vilken vi hade förmånen att lyssna på spännande föreläsningar från några av Europas främsta socialgerontologer. Professor Sara Arber från University of Surrey föreläste till exempel om hur mor- och farföräldrarnas roll har förändrats allt eftersom välfärdstaterna runt om i Europa har ändrat på sina omsorgstjänster. Professor Harald Kunemund från University of Vechta höll ett spännande föredrag om några av de många alarmerande nyheter runtom i världen som handlar om att antalet äldre ökar. Han fick oss att skratta lite emellanåt då han visade oss nyhetsklipp från hela världen och pedagogiskt berättade vilka misstolkningar av forskningsresultat som ligger bakom dem. Från Umeå Universitet fick vi en spännande föreläsning av professor Steffan Svallfors, en av Nordens främsta sociologer som forskar om välfärdsstaten. Han föreläste om sin nya bok och lade fokus på europeisk forskning om hur ålder, klass och kön påverkar våra åsikter i äldreomsorgspolitiska frågor. Förutom dessa föreläsningar presenterade ett sjuttioal forskare sina forskningsresultat vilket innebär att konferensen bjöd inte bara på tänkvärda funderingar utan också på inblick i många av de senaste rönen inom samhällsvetenskaplig forskning om äldre och åldrande.

Sveriges Gerontologiska Sällskap

Ordförande Sandra Torres
Uppsala universitet
Sociologiska institutionen
751 26 Uppsala
Tel: 018-471 1171
E-post: sandra.torres@soc.uu.se

www.sgs.nu

Sekreterare Veronika Wallroth
Linköpings universitet
NISAL / ISV
601 74 Norrköping
Tel: 011-36 33 24
E-post: info@sgs.nu

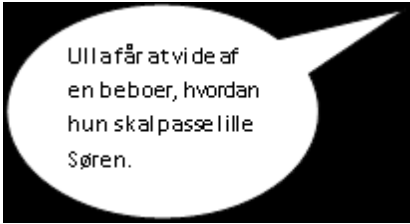
Vardagliga resmøjligheter – betydelsefullt for halspa ældre dar!

Sofi Fristedt har disputerat i arbetsterapi vid Hälsohögskolan i Jönköping, med avhandlingen "Occupational participation through community mobility among older men and women". Avhandlingen visar att såväl buss som bil gav tillfredsställande resmøjligheter på äldre. Buss begränsar urvalet av aktiviteter, vilket framför allt drabbar kvinnor. Mäns resmøjligheter begränsas om de tvingas sluta köra bil, då de ofta inte har erfarenhet av andra färdmedel. Minskad delaktighet i sociala aktiviteter var en negativ konsekvens av begränsade resmøjligheter. Subjektiv hälsa och frånvaro av depressiva symtom, men däremot inte förekomst av självrapporterade hälsotillstånd/symtom inverkade på förmågan att transportera sig bortom gångavstånd. Det handlade snarare om hur man "tar det" än hur man "har det". Detta förvånande resultat kan delvis förklaras av tillgänglig miljö som stödjer aktivitetsutförande trots begränsad funktion.

Trots god tillgänglighet i kollektivtrafik var på- och avstigning ett avgörande skäl att sluta åka buss. Detta berodde på stress förknippad med busschaufförers och medpassagerares beteende. Tillgänglighetsåtgärder bör således beakta den sociala miljön samt de aktiviteter som ska utföras under färdvägen. Detta är viktigt då många äldre saknar andra resmøjligheter, eller annars hänvisas till transportalternativ som kräver förbokning, vilket i sin tur försvårar spontant och flexibelt resande.

Caresam, med fokus på kvalitetsutveckling och utbildning av äldreomsorgen i Öresundsregionen

Jonas Christensen Fil Dr i Socialt arbete, Högskolan i Malmö, berättar om ett pågående EU-projekt – CareSam – som startade den 1 januari 2011 och skall pågå fram till den 31 december 2013. Projektet som fått en budget på 4,7 miljoner kronor handlar om kvalitetsutveckling och utbildning av den offentliga äldreomsorgen i Öresundsregionen. Empirin samlas in genom danska och svenska frontmedarbetare och brukare inom äldreomsorgen i den offentliga äldreomsorgen i Öresundsregionen samt via intresseorganisationer. Flera resultat har kunnat ses, bland annat

Ulla får at vide af en beboer, hvordan hun skal passe lille Søren.

vad gäller synen på brukarmedverkan, där skillnader finns, i organisering av äldreomsorgen, i utbildningstraditioner och i hur utbildningen får konsekvenser för synen på professionskunskap och rekrytering av medarbetare. Såväl praktiken och politiska beslutsfattare som akademien kommer att få nytta av detta projekt. Mer information om projektet finns på: <http://www.ruc.dk/institutter/paes/forskning/projekter/caresam>

På gång inom gerontologiområdet

Den 22:a Nordiska Kongressen arrangeras av SGS och SGF (Svensk Geriatrisk Förening) i Göteborg 25-28 maj 2014. Mer information finns på: www.22nkg.com

Den tredje årliga 'Aging and Society'-konferensen kommer att hållas 2013 i Chicago vid The University Center den 9-8 november. Mer information finns på: <http://agingandsociety.com/the-conference>

Hälsohögskolan i Jönköping arrangerar tillsammans med regionala organisationer arrangerar en SWEDAGE-konferens om äldre och åldrande år 2013. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) verkar tillsammans med bland annat Vårdalstiftelsen för att skapa en årlig mötesplats mellan finansörer, forskare, myndigheter och organisationer – SWEDAGE. Syftet med verksamheten är att skapa ett nätverk för att fördjupa

Sveriges Gerontologiska Sällskap

Ordförande Sandra Torres
Uppsala universitet
Sociologiska institutionen
751 26 Uppsala
Tel: 018-471 1171
E-post: sandra.torres@soc.uu.se

www.sgs.nu

Sekreterare Veronika Wallroth
Linköpings universitet
NISAL / ISV
601 74 Norrköping
Tel: 011-36 33 24
E-post: info@sgs.nu

dialogen mellan forskare och praktiker när det gäller forskning om äldre och åldrande i samhället. Vid den senaste konferensen, som hölls i Göteborg med temat "När blir man gammal?", beslöts att 2013 års konferens ska anordnas i Jönköping. Mer information finns på: www.swedage.se

Nytt nätverk: är det något för dig?

Har du disputerat och arbetar med frågor som handlar om att överbrygga gapet mellan kommunal äldreomsorg och högskola/universitet? Vi är en grupp på tre personer (Marie Ernsth-Bravell, Annika Taghizadeh Larsson och Lena Olai) som har träffats för att diskutera hur vi arbetar. Vi har insett att vi kanske är många fler som på olika sätt arbetar i denna zon mellan vården/omsorgen och akademien. Om det finns intresse för att bilda ett nätverk så kan vi tänka oss att anordna en första nätverksträff under våren 2013. Anmäl ditt intresse för att ingå i nätverket till Lena Olai, Högskolan Dalarna, loa@du.se

Litteraturtips

Denna sektion i medlemsbrevet är till för att tipsa er om nya böcker eller rapporter som kan vara intressanta för flera. Vi välkomnar fler tips så att denna del av medlemsbrevet kan byggas ut. Skicka dessa (såsom det ser ut här nedan, alltså fullständig referens och information om vad som gör att detta litteraturtips är värt att förmedlas till föreningens medlemmar) till: info@sgs.nu

Andersson, L & Öberg, P. (red) (2012). *Jämlik ålderdom? – I samtiden och framtiden*. Liber

Denna bok tar sin utgångspunkt i att åldrande och pensionering inte är homogena erfarenheter som utplånar skillnader mellan individer. Författarna visar hur livsvillkoren för äldre människor skiljer sig åt och vilka konsekvenser detta får, inte bara för individer utan även för samhället i stort.

Broström, L & Johansson M. (Red) (2012). *Ställföreträdarskap i vård och omsorg*. Gleerups

Två av bokens kapitel tar upp frågan om ställföreträdarskap i äldreomsorgen, bland annat anhörigas roll som ställföreträdare i äldreomsorgen.

Harnett, T, Jönsson, H & Wästerfors, D. (2012). *Makt och vanmakt på äldreboenden*. Studentlitteratur.

Bokens kapitel spänner över en rad teman som på flera sätt knyter an till maktutövning: inträdet till äldreboenden, rutiner, ledarskap, vårdskandaler och döden.

Kommande aktiviteter i SGS

Sveriges Gerontologidag 2013 äger rum den 12 april i Stockholm. Dagen planeras i samarbete med Föreningen Social Omsorg (FSO) och kommer att ha funktionsnedsättningar som fokus. Bland de planerade föreläsningarna finns: *Rafael Lindqvist* (professor vid Uppsala Universitet) som kommer att föreläsa om FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning; *Ida Kåhlin* (doktorand vid NISAL, Linköpings Universitet) som kommer att presentera resultat från sitt avhandlingsarbete som handlar om äldre med utvecklingsstörning, en grupp vi vet mycket lite om; *Anna Whitaker* (docent vid Ersta Sköndal Högskola) som kommer att föreläsa om anhörigskap och funktionshinder ur ett livsloppsperspektiv; samt *Håkan Jönson* (professor vid Lunds Universitet) som kommer att föreläsa om vad som anses vara normalt och rättvist när man är 70 år. Sveriges Gerontologidag (vilken som vanligt följs av föreningens årsmöte) kommer alltså att bjuda på mycket intressanta föreläsningar om åldrande och funktionsnedsättningar; ett ämne som börjar få mycket uppmärksamhet bland äldre- och åldrandeforskare. Mer information om programmet kommer snart på vår webbsida www.sgs.nu

Sveriges Gerontologiska Sällskap

Ordförande Sandra Torres
Uppsala universitet
Sociologiska institutionen
751 26 Uppsala
Tel: 018-471 1171
E-post: sandra.torres@soc.uu.se

www.sgs.nu

Sekreterare Veronika Wallroth
Linköpings universitet
NISAL / ISV
601 74 Norrköping
Tel: 011-36 33 24
E-post: info@sgs.nu